

DEN SKANDINAVISKE

Winnipeg.

CANADIENSAREN.

Löp. No 27. Årg. 3.

WINNIPEG, MANITOBA, DEN 30 NOVEMBER 1889.

Lösnummer 5 cents. No 11.

Provinser Manitobas Historia.

(forts. fr. for.)

Det finns knappast någon annan sak i världen hvarom de gängse föreställningarna äro så långt från rätta förhållandet, falska och absurda, än de äro angående klimatet i Manitoba. I äldre tider hyste man en riktig fasa därför och vissa delar af den civiliserade världen betrakta ännu i dag Manitoba som ett land hvarst thermometern någon gång stiger — icke faller — till zero. En korrespondent i St. Paul (Minn) Pioneer Press, i en beskrifning om den Canadiska Nordvästern, har eftertryckligt fördrifvit denna inbillning. Han säger:

„De illustrerade tidningarna hafva alltid framställt Canada genom vinteryr, ispalatser, snöskoforeställningar och andra dylika scener, hvilka gjort en anslående effekt, men alla antydande på arktiska regioner och en ytterst hög grad af köld, så att Canada, isynnerhet Manitoba och Nordvästern, är ständigt associerad med frost och snö samt en ytterst sträng vinter. Hvarmot, under sex månader af året längsät Canada Pacific järnvägen från Atlantiska till Stillahavs kusten, gräsarna af denna vidsträckt dominion omfatta millioner acres hvarst artistens stift kan finna oräkneliga ryer af de mest beundransvärda skogspartier och vattenfall, hvilka naturtroget återgifva skulle gifva en mera korrekt idé om Canada klädd i en temperatur af half tropiske värme. Två månader af hvad man i andra landerna skulle kalla uppriskande väder, då hela naturen presenterar en laterna magica af förvillande skönhet, då vägnarna och prärierna prälla i de onväxlande färgerna af naturens visade föremål — en scen som ägat endast kan fullt uppskattas, ty poetens quide, resebeskrifvarens pennas eller målarens pensel äro otillräckliga att skildra, beskrifva och måla den strålände skönhet och de oräkneliga biändade färgkiftar af den närvarande visande växtligheten. Sedan kommer fyra månader af en verklig vinter, så att regn; snöfall hufvudsakligen om

nätterna klara solens dagar då solens strålar hells välkomna genom en atmosfär af 30 ja ända till 50 grader under zero, hvilken likväl icke middagstider känns så obehagligt kall, ty denna låga temperatur medför en fullkomlig vindstilla, som i förening med frånvaron af all öfverflödighet i den onöjande atmosfären, gör kölden mycket mindre genomträngande än en dimmig dag i New England i November eller en fuktig dag i Chicago. Utan tvifvel förekomma några dagar under vintern de elementära äro herrar öfver situationen och att trotsa dem vore att gå emot en säker undergång; men hvar finns ett klimat, och hvar ett land som är året rundt lika behagligt att leva i och icke har sin besvärigheter? Alla länder hafva någonstans någonstans, det finns icke ett fullständigt klimat under solen. Men Manitoba klimat är, öfver alla länder, det mest gynnsamma för planteringen af den Anglo-Sachsiska rasen och vidmakthållande af den kraftiga fysiken för hvilken denna ras är könd.

Der är en sak, i sammanhang med klimatet, som icke blifvit behörigen uppmärksammas af skriftställare, och likväl är den en stor sten i grundmurerna af en jordbrukande nation, nämligen den att medan i östern värrengen vanligen faller under plöjnings- och säningstiden April och Maj och efterföljas af långa och torra dagar och en bränhet-sol, surrande gräsbojor och fingerslång brädd i Juni och Juli, innaglad i härliga jordklumpar och slutligen böjd till jorden i ett halft förvisnad till stånd, är förhållandet här motsatt, April och Maj äro kalla och Juni varm och fuktig. Detta är hela skillnaden. Intet hinder för arbeten såsom murbruk och ingen skörd i stenbärda jordklumpar. Utsett, som blifvit sådt tidigt, grott varm och torr jord och frampirar lagom att möta det ljumma regnet i Juni, då plantorna skjuta upp spisar och stanna ej innan de höja sina gyllene huvuden för skördens skinen. Detta enda faktum är värdt millioner. Denna omständighet befast detta lands framtid utom allt tvifvel. Hvad angår tidiga och sena froster, så äro de icke mera vanliga här i Nordvästern än i New York

Californien, Ontario eller England, och att döma af vintern och sommarens beskaffenhet, komma dessa froster att blifva mer och mer sällsynta. Gränserna från den solida vintern till sommaren är kort och skarp; så är och förhållandet från sommar till vinter. Då jordbruket blifvit riktigt grundligt, årstiderna bättre förstådda, de läpländta ställen dränerade och arbetet såväl host som vår punkligt och snabbt verkställt, få vi icke mera höra talat om „fusen säd“. Förutom att jorden fryser grundligt, hvarigenom den lättare pulveriseras om våren, bidrager vintern till en lätt samfärd. Det förekommer intet töväder från början af vintern till dess slut, — ej heller blifva de ontliga rötterna utsatta för förstörande Januari töväder, inut snösklack och ganska få snöstormar. De sistnämnda äro ganska sällsynta och cykloner nästan okända; snödrifvorna äro obetydliga i jämförelse med andra länder. Man behöfver icke gommisa sig i jordbålor för att undkomma de fortärande stormvinderna (tornado) såsom i Minnesota och Dakota under sommaren; man behöfver icke stanna inomhus vid en storm, annalkande i raddan att gå vilse och frysa till döds i dess förvillande våldsamhet under vintern. I medeltal är snöfallet vanligen ganska ringa och tillan öfver två fot djupt.

Klimatet här, antingen i älsönde eller personligt välbefinnande eller jordbruket förhållanden är långt framom det i någon af de östra provinserna. Då färmar och farm-hus hafva blifvit omgifna af träd, hvilka de antagligen blifva i en nära framtid, kommer förhållandet att blifva ännu bättre — för att icke nämna den förbörda skönhet som landskapet derigenom erbjöd.

Jordmänen i detta västliga land är utom allt tvifvel, den fraktbaraste i världen och öfverträffar tillockmed den riktbara Nile-dalen. Och hvad somst kan den vara. Den var aflegd under den förhistoriska perioden på botnet af en förborgad inöndsk sjö, hvilken stötade sig i oceanen, genom Hudson Bay, då dess välgörande Mission blifvullbordad. Hvarje efterföljande år har förökats dess fetsa så att goda gårdar är onödiga och dess afkastning utgör tjugu, fyratio och undantag fall ända till sextio

bushels hårdt hvetet pr Acre, det samma ofta vägsande upp till 65 lbs. pr bushels och ansedt för det bästa i världen. Jordmänen i Manitoba liknar mycket den i vidtberömda Platterdalen i Nebraska, men har större produktionsförmåga och är varaktigare. I åtsäende till produkt kvaliteten finnes det ingen jämförelse. Professor Tanner, en af de mest framstående jordbrugs auktoriteter i Storbritanien, skriver: „Här är det som världens utmärkste jordmäner stå att finna och vi kunna glädja oss att de äro inom det Britiska riket. Tag, såsom ett exempel på kraften af dess fruktbarhet, det enkla faktum att på Kildonan farmen nära Winnipeg, på hvilket land jag såg växande den femtiende grödan af hvetet, grödor som följde på hvarandra år för år och bibehöll sin fulla afkastning från först till sist, utan att matjorden derigenom forlorat något af sin produktions förmåga. Är ifrån år hade vinterkölden förnyat denna matjord nya lager af fruktbarhet från sina rika förädd och derigenom blef jorden bättre beredd än någonsin för sitt arbete.“

Detta bevisar att Manitoba är Amerikas trädgård, och ett land med tillägg af de Norvstra territorier som förmår att underhålla en folk mängd af millioner. Och likväl finns det 1,150 acres oupptaget land till hvarje person inom provinsen och 20,000 acres till hvarje individ i territorier. Som landet emellertid hastigt befolkas — ehuru stor den ännu obefolkade arealen är — kommer den inom jämförelsevis få år att betydligt föröka. Allaredan bevisas Manitobas framsteg genom mantalsräkningarna för åren 1881 och 1886, hvilka visa en utomordentlig tillökning under dessa fem år. År 81 fanns vi endast 2,384,337 acres upptagna, hvaraf 250,416 odlade och 230,264 besädda. Inom fem år hade den upptagna arealen förökats till 4,171,224. acres, den odlade till 751,571 och den besädda till 591,994 — en tillökning af öfver 79,300 och 257 procent. År 1881 utgjorde hvetet afkastningen 1,033,623 bushels; år 1886 utgjorde den 6,711,186 och år 1887 öfver 14,000,000 eller i medeltal trettio bushels pr acre — en afkastning utan sin like i världshisto-

rien — en afkastning tillräckligt stor att försä alla behöfver inom provinsen och desutom lemna ett öfverskott af 12,000,000 bushels för export. En jämförelse emellan svedesafkastningen i Manitoba och Daköta, det förnämsta hveteproducerande territoriet i Förenta Staterna — skall öfvertyga den tviflande om den större produktionsförmågan hos den Canadiska jordmänen. Daköta, med en folkmängd af 135,000 hade en hvetet afkastning af 2,830,289 bushels, medan Manitoba, med en folkmängd af 110,000 (25,000 mindre) hade öfver fem gånger denna kvantitet. Kontrasten blir ännu mera i ögonen fallande, då det blir känt att 90 procent af folkmängden i Daköta är jordbrukare hvarmot 72 procent i Manitoba. Vid samma tid och med samma folkmängd producerade Daköta endast 2,217,000 bushel hafra, 227,000 bushels korn och 664,000 bushels potatis, hvarmot Manitoba med en mycket mindre folkmängd och mindre procent jordbrukare, skördade öfver 2½ millioner bushels potatis, omkring två millioner bushels korn och öfver sju millioner bushels hafra.

Vi kunna gå vidare och jämföra den årliga afkastningen, per acre af Manitoba med Förenta Staterna. Ifrån hvilken öfverlägsenhet n af den forras jordmä kan lätt skönjas. År 1880 var medelafkastningen pr acre i Förenta Staterna 13.1 bushels; år 1881 endast 10.1; år 1882 13.6; år 1883 11.6; år 1884, 19; år 1885 endast 10.4 bushels. De sistnämnda året var medelafkastningen pr acre i de nedannämnda Staterna, följande: Oregon 15.9, Daköta 12.8, Wisconsin 11.5, Iowa och Nebraska 11.3, Minnesota 11.1, Kansas och Indiana 10.6, Ohio 10.2, Californien 9.4, Illinois 8.5 och Missouri 7.4. Samma år var Manitoba 18.4. — betydligt framom alla sina medfärdare. Denna stora skillnad blir ännu mera i ögonen fallande år 1887, då Daköta medelafkastning steg till 1.6 bushels pr acre och Manitobas till öfver 32 bushels. År 1887 skördade Manitoba mera hvetet än alla de följande Staterna tillsammans undder et föregående året, nämligen: Massachusetts, Connecticut, Wyoming, Nevada, New Hampshire, Mississippi, Arizona, Vermont, Maine, New Mexico, S. Carolina, Idaho, Delaware, Montana, Alabama, Utah, Georgia och Arkansas (forts.).